

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З ПОЛІТОЛОГІЇ
ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ НА ОСНОВІ ОС «БАКАЛАВР»,
«МАГІСТР», ОКР «СПЕЦІАЛІСТ»
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «МАГІСТР»
ІЗ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 052 – «ПОЛІТОЛОГІЯ»

(освітня програма – «Політологія»)

для іноземців та осіб без громадянства

ЛУЦЬК – 2021

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма складена для вступників спеціальності «Політологія» освітнього ступеня «Магістр».

Програма охоплює комплекс основних питань із фахових дисциплін зі спеціальності «Політологія», у ній враховано зміст підготовки з циклу навчальних дисциплін професійної підготовки.

Такий підхід дозволяє виявити рівень професійної підготовки вступника, перспективи його становлення як фахівця з обраної спеціальності.

Вимоги до знань та умінь студентів

Під час співбесіди абітурієнт повинен виявити знання:

- закономірностей розвитку політичної теорії;
- основних тенденцій та закономірностей розвитку політичних процесів;
- теорії і методології політичної науки;
- основних етапів розвитку світової політичної думки, її основних доктрин і концепцій;
- історії політичної думки України;
- сучасного стану і перспектив розвитку політичної науки в Україні;
- основних шкіл та напрямків сучасної зарубіжної політичної науки;
- принципів і особливостей організації політичної і державної влади в Україні і в зарубіжних країнах;
- сутності та специфіки різних форм державного правління і державного устрою;
- методики проведення наукових досліджень за спеціальністю, підготовки аналітичних матеріалів;
- політичних систем світу і особливостей їх функціонування;
- політичних режимів і специфіки їх трансформації;
- причин краху радянського тоталітарного режиму і закономірностей утвердження незалежної України;
- сутність політичної влади та принципів її розподілу;
- проблем формування громадянського суспільства і правової держави у сучасній Україні.

Перелік питань для підготовки до вступного випробування

1. Політичні погляди М. Драгоманова, І. Франка, Л. Українки.
2. Розвиток вітчизняних політичних концепцій періоду революцій і визвольних змагань. М. Грушевський, В. Винниченко.
3. Націократичні концепції М. Міхновського і Д. Донцова.
4. Консервативний напрям в українській політичній думці.
5. Національно-комуністичний напрям української політичної думки.
6. Дисидентський рух в історії української суспільно-політичної думки 60–80-х років ХХ століття.
7. Сутність політичного міфу та політичного стереотипу. Їх види та ознаки.
8. Типологія політичної культури Г. Алмонда і С. Верби.
9. Світові ідеології та їх функції.
10. Особливості процесів посткомуністичної трансформації Республіки Польща.
11. Державний устрій та форма правління в США.
12. Політична система сучасної України.
13. Формування органів влади у сучасному Китаї та Індії.
14. Пострадянські держави Центральної Азії, їх форма правління та державний устрій.
15. Різновиди монархічних форм правління сучасних держав.
16. Принципи виборчого права. Функція виборів у суспільстві.
17. Складові електорального процесу.

18. Характер змін виборчого законодавства України часів незалежності.
19. Поняття та зміст державного управління. Принципи державного управління.
20. Поняття та правовий статус органів виконавчої влади України.
21. Види виборчих систем.
22. Форми правління сучасних республік.
23. Сутність тоталітаризму та його ознаки.
24. Сучасна політична еліта України: протиріччя формування і розвитку.
25. Геополітика як суспільне явище.
26. Економічні, соціальні, духовні та політичні засади демократії.
27. Тенденції та перспективи розвитку ЄС.
28. Геополітична модель світового порядку З. Бжезінського.
29. Взаємозв'язок соціальної структури суспільства та політики.
30. Сутність і основні структурні елементи громадянського суспільства.

Список використаних джерел та літератури

1. Аналіз державної політики в Україні: навчальна дисципліна, сфера професійної діяльності, галузь прикладних досліджень: зб. документів і матеріалів / укл. О. І. Кілієвич, В. В. Тертичка. Київ: Центр досліджень адмін. реформи НАДУ, 2004. 401 с.
2. Антоненко В., Бабкін В., Бабкіна О. та ін. Політологія: підручник / за ред.: О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко. 3-є вид., переробл., доповн. Київ: Академія, 2010. 567 с.
3. Афанасьєва М. В. Виборча інженерія в Україні: монографія. Одеса: Юридична література, 2014. 384 с.
4. Безродний Є. Ф., Уткін О. І. Історія політичних вчень: навч. посіб. Київ: ВД «Професіонал», 2006. 432 с.
5. Бжезінський З. Велика Шахівниця. Американська першість та її стратегічні імперативи / пер. з англ. О. Фешовець: Львів; Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2000. 236 с.
6. Бурдяк В., Ротар Н. Політична культура країн Європи в контексті інтеграційних процесів. Чернівці: Рута, 2004. 327 с.
7. Введение в политологию: учебник / В. П. Пугачев, А. И. Соловьев. 5-е изд., перераб. Москва: КНОРУС, 2019. 520 с.
8. Виборчий кодекс України № 396-ІХ від 19 грудня 2019 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#n4128>.
9. Висоцький О. Ю. Технології легітимації політичної влади: теорія та практика: монографія. Дніпропетровськ: Пороги, 2010. 318 с.
10. Влада і суспільство: діалог через громадські ради: монографія / за заг. ред. Шайгородського Ю. Ж. Київ: ПАЛИВОДА А. В., 2011. 148 с.
11. Гелей С., Рутар С. Політологія: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 348 с.
12. Гелей С., Рутар С. Політико-правові системи світу: навч. посіб. Київ: Знання, 2006. 668 с.
13. Глобалізація і сучасний міжнародний процес / за заг. ред. проф. Б. Гуменюка і проф. С. Шергіна. Київ: Ун-т «Україна», 2009. 508 с.
14. Головатий М. Ф. Демократія: історія, теорія, практика. Київ: Персонал, 2011. 228 с.
15. Горбатенко В. П., Бабкіна О. В. Політологія: підручник. Київ: ВЦ «Академія», 2003. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-1084.html>.
16. Грищенко І. М. Феномен лідерства в системі місцевого самоврядування: теорія, методологія, практика: монографія. Київ: НАДУ, 2016. 320 с.
17. Громадські організації у дискурсі демократизації суспільства: монографія / за наук. ред. В. П. Бежа; редкол.: В. П. Бех (голова), Г. О. Нестеренко (заст. голови) [та ін.]. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. 680 с.
18. Демократія: антологія / упоряд. О. Проценко. Київ: Смолоскип, 2005. 1108 с.
19. Доповідь про часові рамки та перелік політичних критеріїв оцінки виборів. *Європейський демократичний доробок у галузі виборчого права*: матеріали Венеціанської комісії. Вид. 3-є, випр. і доповн. / за ред. Ю. Ключковського. В 2-х част. Ч. 1., Київ: Логос, 2016. С. 284-290.

20. Енциклопедія політичної думки / за ред. Д. Міллера, Д. Коулмена, В. Коноллі, А. Райяна. Київ, 2000. 964 с.
21. Зущик Ю., Кривошеєнко О., Яблонський В. Фігури. Політичне лідерство в сучасній Україні. Київ: Альтерпрес, 1999. 275 с.
22. Інституціональні особливості та технології сучасних політичних процесів: курс лекцій і метод. матеріалів до модуля навч. дисц. / уклад.: Е. А. Афонін, В. М. Козаков, Л. М. Усаченко. Київ: НАДУ, 2008. 108 с.
23. Історія політичної думки: навч. енцикл. словник-довідник / за заг. ред. Н. М. Хоми; [В. М. Денисенко, Л. Я. Угрин, Г. В. Шипунов та ін.]. Львів : Новий Світ-2000, 2014. 765 с.
24. Класики політичної думки від Платона до Макса Вебера / пер. з нім. / під ред. Є. Причепія. Київ: Тандем, 2002. 584 с.
25. Климкова І. І., Остапенко М. А. Вибори і виборчі системи: навч. посіб. Київ: Персонал, 2011. 160 с.
26. Ключковський Ю. Б. Виборчі системи та українське виборче законодавство. Київ: Час друку, 2011. 132 с.
27. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (редакція від 01.01.2020 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>.
28. Корнієвський О. Громадянське суспільство в Україні: основні етапи інституціоналізації. *Стратегічні пріоритети*. 2012. № 4. С. 68–73.
29. Коротков Д. Політична еліта України: становлення та розвиток у виборчому процесі: монографія. Харків: Вид-во ХНЕУ, 2012. 207 с.
30. Кухта Б. Політична еліта (кратократичний аспект). Львів: ЦПД, 2011. 420 с.
31. Кухта Б. Феномен політичного лідера. Історичні силуети на тлі епох. Львів, Кальварія, ЛФУАДУ, 2000. 232 с.
32. Макар Ю. І., Докаш О. Ю., Лаврук Т. П. Політологія: навч. посіб. / Ю. І. Макар, О. Ю. Докаш, Т. П. Лаврук. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т., 2010. 596 с.
33. Мандзій Л. С., Дацаківська О. Ю. Політична еліта: історія та теорія: навч. посіб.]. Львів: Вид. Центр ЛНУ ім. І. Франка, 2009. 380 с.
34. Мірошниченко Ю. Конституційно-правове забезпечення народовладдя в Україні: монографія. Київ: Фенікс, 2012. 360 с.
35. Морарь М. В. Політичне лідерство: проблеми теорії та методології. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України*. 2010. Вип. 1. С. 177–190.
36. Морозов В. В. Історія української суспільно-політичної думки: навч. посіб. / укл. Морозов В. В. Київ: КНЕУ, 2006. 180 с.
37. Нариси з історії суспільних рухів і політичних партій в Україні (XIX – XX ст.): навч. посіб. / за заг. ред. Малика Я. Й. Львів: Світ, 2001. 296 с.
38. Новітній конституційний процес в Україні: питання форми державного правління. *Право України*. 2014. № 8. С. 9–14; № 9. С. 9–129.
39. Обушний М. І., Примуш М. В., Шведа Ю. Р. Партологія: навчальний посібник / за ред. М. І. Обушного. Київ: Арістей, 2006. 432 с.
40. Орлова Т. В. Сучасна політична історія країн світу: навч. посіб. Київ: Знання, 2013. 677 с.
41. Основи громадянського суспільства та політичних знань: навч. посіб. / В. І. Бортніков, О. Б. Ярош, С. О. Байрак та ін.; за заг. ред. В. І. Бортнікова. Луцьк: Вежа-Друк, 2020. 456 с.
42. Основи демократії: підручник для студ. вищих навч. закладів. / за ред. А. Ф. Колодій. 3-тє вид., онов. і доп. Львів: Астролябія, 2009. 832 с.
43. Основи політичної науки: курс лекцій. У 4-х частинах / за ред. Б. Кухти. Львів: Кальварія. (Ч. 2. Політичні процеси, системи та інститути, 1997. 334 с.; Ч. 3. Політична свідомість і культура, 1998. 554 с.)
44. Парламентські вибори в Європейському Союзі / Д. С. Ковриженко та ін. Київ: Лабораторія законодавчих ініціатив, 2002. 165 с.
45. Пахарєв А. Д. Політичні інститути і процеси в сучасній Україні: навч. посіб. для студ. ВНЗ. Київ: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса, 2011. 184 с.

46. Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи: підручник: у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми; [Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко та ін.]. Львів: «Новий Світ-2000», 2017. Т. 2. 535 с.
47. Політична енциклопедія / редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. Київ: Парламентське вид-во, 2011. 808 с.
48. Політична наука. Словник: категорії, поняття і терміни / за ред. Б. Кухти. Львів: Кальварія, 2003. 500 с.
49. Політична система: сучасні проблеми розвитку громадянського суспільства і держави: у 2 т. / за ред. О. Скрипнюка. Київ: Логос, 2010 (Т. 1. Громадянське суспільство в політичній системі: теоретико-методологічний і конституційно-правовий аспекти дослідження. 628 с. ; Т. 2. Правова, демократична держава в політичній системі: стан, тенденції та перспективи розвитку. 692 с.).
50. Політичні партії в Україні: інформ.-довід. вид. (2-ге, доп.) / редкол.: Я. В. Давидович (голова ред. кол.) В. О. Завалевська, О. С. Вишневська та ін. Київ: Атіка, 2005. С. 12–22.
51. Політологія. Кінець ХІХ – перша половина ХХ ст.: хрестоматія / за ред. О. І. Семківа. Львів: Світ, 1996. С. 301–315.
52. Політологія: навчальний енциклопедичний словник довідник для студентів ВНЗ I–IV рівнів акредитації / за наук. ред. Хоми Н. М. [В. М. Денисенко, О. М. Сорба, Л. Я. Угрин та ін.]. Львів: «Новий Світ – 2000», 2014. 779 с.
53. Романюк А. Порівняльний аналіз політичних інститутів Західної Європи: монографія. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. 391 с.
54. Рудакевич О. Політичні субкультури українського суспільства. *Актуальні проблеми сучасної філософії та науки у глобалізованому світі*. Житомир: ФОП Євгенюк О. О., 2014. С. 38–42.
55. Руденко А. Політичний та партійний маркетинг: сутність, школи, категоріальний апарат. *Філософія і політологія в контексті сучасної культури*. 2013. Вип. 6. С. 83–88.
56. Стегній О. Г. Соціологічні підходи до вивчення типів політичної культури. *Український соціум*. 2015. № 2. С. 26–35.
57. Сушко А. І. Процеси трансформації політичної культури сучасного суспільства. *Актуальні проблеми політики*. 2015. Вип. 56. С. 242–248.
58. Хрестоматія з історії політичних вчень: посібник / упоряд. та автор коментарів Уривалкін О. М. Київ: Дакорт «КНТ», 2008. 456 с.
59. Шведа Ю. Політичні партії у виборах: теорія та практика виборчої кампанії: навч.-метод. посіб. Київ: Знання, 2012. 373 с.
60. Шведа Ю. Р. Вибори та виборчі системи. Європейські стандарти та досвід для утвердження демократії в Україні. Львів: ВЛУ, 2010. 462 с.
61. Шляхтун П. П. Політологія: історія та теорія: підручн. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 472 с.
62. Якименко Ю. Партійна система України у 2010–2015 рр.: зміни, тенденції, перспективи еволюції. *Держава і право: зб. наук. праць*. 2015. Вип. 68. С. 181–193.
63. Якушик В. Вступ до політології: навч.-метод. посібник для вивчення державознавчих тем курсу політології. Київ: Юрінком Інтер, 2012. 66 с.
64. Ярош Б., Ярош О. Загальна теорія політики: навч. посіб. для студ. Луцьк: РРВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2005. 240 с.
65. Ярош Я. Трансформація політичних партій в Україні: монографія. Луцьк: АКВА ПРІНТ, 2019. 274 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Конкурсний бал вступника для здобуття ступеня магістра оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів. Вступні випробування відбуваються у формі тестів. Абітурієнт розв'язує 20 тестових завдань.

Результати виконання завдань дозволяють виявити рівень підготовки вступника: 1 рівень (високий): 200-180 балів; 2 рівень (середній): 179-160 балів; 3 рівень (достатній): 159-140 балів; 4 рівень (низький): 139-100 балів.

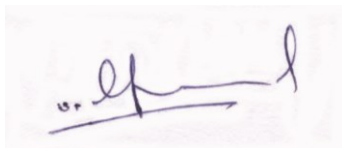
1 рівень (високий): 200 – 180 балів виставляється вступникам, які в повному обсязі виконали завдання (тестові завдання), продемонстрували обізнаність з усіма поняттями, фактами, термінами; адекватно оперують ними при розв'язанні завдань; виявили творчу самостійність, здатність аналізувати факти, які стосуються наукових проблем. Усі завдання (тестові завдання) розв'язані (виконані) правильно, без помилок.

2 рівень (середній): 179 – 160 балів виставляється за умови достатньо повного виконання завдань (тестових завдань). Розв'язання завдань має бути правильним, логічно обґрунтованим, демонструвати творчо-пізнавальні уміння та знання теоретичного матеріалу. Разом з тим, у роботі може бути допущено декілька несуттєвих помилок.

3 рівень (достатній): 159 – 140 балів виставляється за знання, які продемонстровані в неповному обсязі. Вони, зазвичай, носять фрагментарний характер. Теоретичні та фактичні знання відтворюються репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу, порівняння, узагальнення. Відчувається, що вступник недостатньо обізнаний з матеріалом джерел із навчальної дисципліни та не може критично оцінити наукові факти, явища, ідеї.

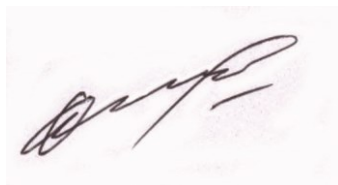
4 рівень (низький): 139 – 100 балів виставляється за неправильну або поверхневу відповідь, яка свідчить про неусвідомленість і нерозуміння поставленого завдання. Літературу з навчальної дисципліни вступник не знає, її понятійно-категоріальним апаратом не володіє. Відповідь засвідчує вкрай низький рівень володіння програмним матеріалом.

Голова фахової атестаційної комісії

Ярослав ЯРОШ

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Олег ДИКИЙ